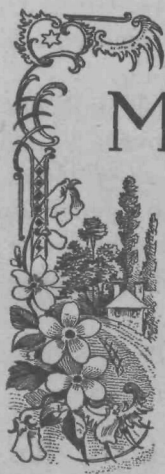

Cvetinomijski :

ZGODBA O DEŽNIKU.

(Konec.)

Mrak se je večal . . . Iznad hriba je prisvetil mesec. Prelepo so svetile zvezde nebeške na tihem nebu. Rahel, topel veter je vel od zahoda do vzhoda. Od juga do severa je pa šlo preko neba kakor mil pozdrav iz blagih oči . . .

Jernej je postal.

»Kozo Črnko bom vzel iz hleva in šel z njo nazaj gor pod smreko. Tam bom počakal očeta, pa če ga čakam tudi do jutra,« je del samsebi.

In je res šel v hlev. Odvezal je kozo od jasli. Stopala je za njim kakor poslušna učenka. Zvonček pod njenim vratom je veselo zvončkljal; posebno, kadar je poredno poskočila in se povzpela na zadnje noge.

Z rahlo upognjenim tilnikom in z mrtvo srako v naročju je korakal Jernej tih in zamišljen k smreki nazaj. Koza je skakljala za njim in okrog njega tako prijazno in ljubko kakor še nikdar! Zvonček ji je pa pozvanjal kakor k poskočnemu plesu.

Na mahovitem prostoru pod smreko se je Jernej ustavil, in obstala je tudi koza Črnka kraj njega. Jernej je sedel na mehka tla, da se je ugreznilo pod njim kakor na pernici. Mrtva sraka mu je počivala na kolenih . . . Koza je pa stala nepremično pred njim in mu gledala v oči tako zaupno in proseče, kakor gleda le samo prijatelj v prijatelja . . .

»Prelepa je noč nocoj! In prelepo je nebo nad menoj!« se je v hipnem zamisleku zdrznil Jernej. In sladko ga je pobožala noč s svojo mehko roko po mladem, skrbečem srcu. Še je nekje čeblljal na smreki kos in pel svojo pesem naprej. Samo slajši so bili zdaj njegovi glasovi. Grlo mu je bilo čisto in vrat napet. Kljun iztegnjen v mrak — tako, kakor kliče angel s piščalko v ustih k življenju in budi k življenju.

Jernej se je nasmehnil. Zakaj? Nití sam ni dobro vedel, zakaj . . .

»Sraka, sračica!« je pogladil mrtvo ptico po perju in po vratu.

Tudi koza se je ozrla na mrtvo srako. Doteknila se je z gobčkom njenega vratu in je hlastnila z jezikom po njeni okrogli glavi. Pa hitro je pomigala z ušesi in poskočila v kolobarju.

Čez dolgo časa šele je Jernej legel in je kmalu sladko zaspal. Tako spe le samo deteta in samotarji . . .

Krvav blisk je prekrizal nebo, ko se je zbudil Jernej iz sladkega spanja. Votlo je zagrmelo in stresalo zemljo; gozdovi so vršali, kakor da jih pesti silen velikan, kakor da jih biča tisočero okrvavljenih, od neba do zemlje švigajočih bičev.

Kvišku je planil Jernej, kvišku je planila koza tik ob njegovih nogah. Še mrtva sraka — skoro da ni oživel in tudi planila kvišku, v zrak.

»Dež bo in nevihta!« se je zgrozil Jernej in je stopil izpod smreke. Kosa že ni bilo več na vršiču.

»Kar kmalu se bo ulilo!« je dodal Jernej svojemu premisleku o dežju in o nevihti.

»In pozno je že! Gotovo že zelo pozno,« se je domislil koncem vseh svojih misli. »Morda je polnoč, in oče se je že vendar povrnil? . . .«

Črno je bilo nebo. Blisk je sledil blisku. Grom je hrôpel za gromom. Že je kanila prva debela, težka kaplja na Jernejevo roko. Ječali in stokali so gozdovi, ihtela so od bolečin visoka, krepka debela bukev in smrek, hrastov in mecesnov. Do tal so se ihtěč sklanjale vitke srebrne breze, kakor v neurju je vršalo preko grmovja . . .

»Kako hitro se je predruđačilo tako jasno nebo!« je presunilo Jerneja.

Žalostno je zameketala koza.

»Nikar se nič ne boj!« se je sklonil Jernej globoko k nji. »Boš prav kmalu doma na gorkem . . .«

Koza ga je žalostno pogledala. Prestopila je nekoliko korakov in se zopet vrnila na svoje prejšnje mesto.

»Hajdiva domov! Črnka, hoj!« se je nasmehnil Jernej. Pa se je nameril na pot proti bajti. Koza je veselo odskočila in skakljala pred Jernejem kakor priljuden vodnik. Zvonček pod vratom ji je pa žalostno zvonil; tako, kakor zvoné zvonovi mrličem . . .

Vrata pri bajti so bila odprta na stežaj. Jernej je vstopil in se ozrl plaho kakor tat. Kozo je bil že spravil v hlev.

Še enkrat se je ozrl okrog sebe. Nato pa stopil tiho v vežo. Tam je postal.

»Morda je oče vendar že doma!« se je razveselil. In zdelo se mu je, da ga boža stotero rok, mehkih, toplih rok, po licih in po vratu.

Pri hišnih durih je postal.

»Oče!« je šepnil.

V sobi se je čulo rahlo dihanje in sopenje.

»Oče!« je del Jernej.

Rahlo je odprl duri in planil v sobo. Prižgal je v trenutku leščerbo.

Zleknjen po klopi ob peči je počival oče. Pod glavo vrečo soli. Roké na prsih pa kakor mrlič, ki ga hodijo kropit. Jernej je posvetil očetu v obraz. Sladák smehljaj je trepetal na očetovih licih. Miloba je lila skozi polodprte trepalnice. Na tleh pa je bil razprostrt velik dežnik, še čisto nov. Jernej dežnika še nikdar ni videl; zato se je tej reči neznanško začudil.

»Kakor motovilo . . .« mu je šlo preko lic. »Čemu taka-le potvora, ki ni za nikamor?«

Širokorazkoračen je stopil Jernej tik dežnika in ga radovedno opazoval, kakor da je posebno čudo božje.

»Čemu pač ta reč?«

Strmel je v dežnik z začudenja polnimi očmi. Kakor gora, tak se mu je zazdel dežnik po dolgem ogledovanju.

Vzdramil je očeta.

»Oče, kaj pa to?« In pokazal je na dežnik.

»Dežnik!« je zagodrnjal oče in zopet zadremal.

Jernej se je nasmehnil.

»Dežnik se imenuje tak kolovrat prečudni . . .«

Nato je kmalu sam zaspal in se še v spanju smehljal. Toda hitro se je prebudil — sanjalo se mu je bilo o dežniku.

Zunaj je bila nevihta. Ploha je sunkoma butala ob okna. Jernej je stopil na prag in je pogledal. Tema vsepovsod, kamor se je ozrlo oko.

Nenadoma se Jernej glasno nasmehne. Odhiti nazaj v sobo po dežnik. In se vrne z njim na plano. Pod neprijazno, jokajoče nebo.

»Pod streho sem, ehej! Kakor da nosim majhno hišo s seboj!« se je zaradoval in je stopil z razprostrtim dežnikom proti hlevu. —

En žar, en udar, en krik . . . Noč in naliv! — Zubelj — plamen —! Dva, tri hipe . . . Odprle so se spet durí v koči, škripaje in okorno.

Oče je planil pred hlev.

»O sveti križ božji! Moj hlev — moj Jernej!« Dežnik je zijal kakor pošast v temno nebo. Lilo je vanj. In na Jerneja je lilo, ki je ležal trd in stegnjen ob dežniku.

Zvonček koze Črnke, ki je zvonil, kakor zvoné zvonovi mrličem, je pa našel bedni oče sedmi dan pod kupom ogorkov in pepela.

To je zgodba o dežniku. Moral sem jo vam povedati.

Prof. Fr. Pengov :

Obrtniki v naravi.

(Nadaljevanje.)

Opazujva, ljubezniva spremljevalka, to mušico-šiškarico na divjem šipku! S strokovnjaškim očescem išče na debelcu pripravne žile, jo nabode s svojim bajonetcem tu in tam, in ko je ranica dovolj velika, spusti vanjo jajčece. Delo je končano. Hitro skupaj orodje in drugam s trebuhom za kruhom! Tako šiškarica prisili en in isti grm, da sezida mnogo zibelk pripravne oblike in velikosti za njeno mladino. Raznovrstne šiške na raznem drevju niso namreč nič drugega kot gnezda raznih šiškaric in drugih mušic. V vsaki šiški leži po eno jajce ali ličinka (oziroma buba). Eno in isto drevo pa ima lahko različne šiške; tako jih poznamo samo na hrastu okoli 32 vrst. Dve različni šiškarici napravita na enem in istem listu tudi dve šiški različne velikosti in podobe.